

Station Dieren

DE
BONTE
BERM

brengt kleur & natuur dichtbij

Jaarrapportage 2021

Projectgegevens

Project: Bonte Berm

Plaats: Dieren

Opdrachtgever: Gemeente Rheden

Adres: Koningin Julianalaan (station)

Aanleg: 2019

Ontwikkeling: Goed

Floradistrict: Gelders district

Samenvatting groeiseizoen 2021. De Bonte Berm rondom het Station in Dieren heeft zich positief ontwikkeld dit groeiseizoen. Vooral de hoge delen (locatie 1 en 2) laten een zeer hoog kruiden percentage zien (70%). Daar zijn ook 21/24 van de ingezaaide soorten waargenomen. Door de goed gedraineerde schrale, lemige zandgrond vormt dit een gunstige bodemstructuur voor een diverse kruidenontwikkeling. De hoeveelheid regen heeft dit jaar heeft ook bijgedragen aan de positieve ontwikkeling van de vegetatie. Alle een- en tweejarige soorten zijn dit jaar wederom waargenomen. Daarnaast hebben ook drie extra meerjarige soorten uit het mengsel zich dit jaar gevestigd. De extra bijgeprikte bollen op locatie 1 en 2 zijn goed aangeslagen dit jaar en zorgde al vroeg in het seizoen voor een kleurrijk beeld. De percelen zonder bollen (locatie 3 en 4) ontwikkelt ruiger met ook meer grassen. Locatie 4 (langs het spoor) is tevens een uitlaatstrook voor honden en aan het eind van het groeiseizoen gebruikt als materiaal opslagplaats voor bouwwerkzaamheden. Dit is vanzelfsprekend niet bevorderlijk.

Luchtfoto. De vier ingezaaide locaties. Op locatie 1 en 2 zijn bollen ingeplant. Deze soort werd vroeger ook wel Vlasleeuwenbekje genoemd.

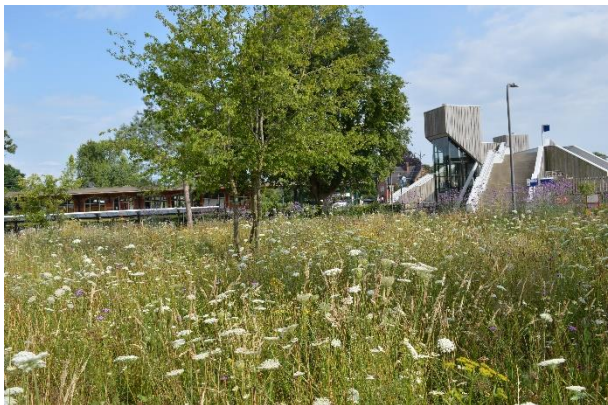
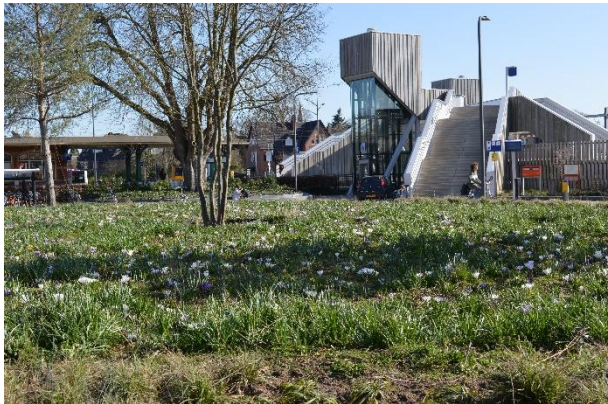
Overzichtsfoto. 1 juni 2021. Prachtig entree beeld van station Dieren. Camassia's (blauw) kleuren de vegetatie.

Uitgevoerde acties en afspraken

Logboek. De monitoring is dit jaar uitgevoerd op de volgende data: **(1)** 29-03-2021 **(2)** 01-06-2021 **(3)** 19-07-2021 **(4)** 06-10-2021. Op 23-11-2021 en 13-12-2021 is de najaarsmaaibeurt uitgevoerd.

Uitgevoerde acties. Bij de maaibeurt in het najaar is het hoogwaardige maaisel incl. zaden van locatie 1 en 2 voor een deel verspreid over locatie 3 en 4. Dit om uitzaaiing van gewenste soorten te stimuleren. Daarnaast is er op locatie 3 ook een deel van de vegetatie blijven staan t.b.v. overwinterende insecten.

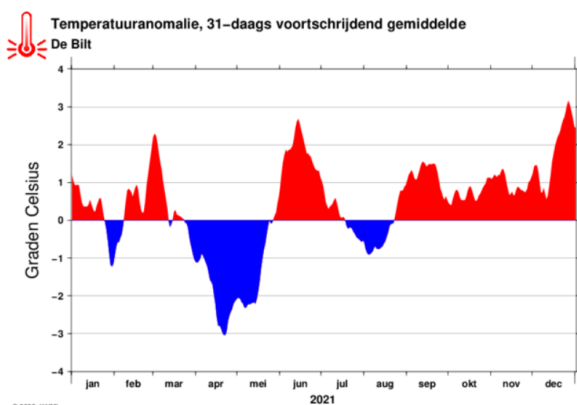
Linksboven: Voorjaarsbeeld op 29 maart 2021. Deze foto laat zien dat de ontwikkeling in het voorjaar nog erg traag op gang kwam. De temperaturen namen ook in april en mei nog maar langzaam toe (zie ook hoofdstuk "klimatologische omstandigheden"). **Rechtsboven.** Beeld op 1 juni 2021. Zelfs tegen de zomer aan zijn het nog de voorjaarsbollen die het beeld domineren. Tussen de bollen zijn de kruiden vegetatief al wel sterk ontwikkeld. **Linksonder.** Beeld op 17 juli 2021. De bollen hebben het beeld verlaten en de kruiden samen met de grassen kleuren de stations entree. **Rechtsonder:** Foeragerende steenhommel (vrouwkje) op knooppkruid. Deze, voor Nederland, algemene hommel soort maakt nesten onder stenen of in vogelnestkasten.

Klimatologische omstandigheden

Aangezien de weersomstandigheden van een jaar direct van invloed zijn op de ontwikkeling van een natuurlijke vegetatie is hieronder een korte samenvatting gegeven van het weer in 2021.

Bron KNMI: <https://www.knmi.nl/nederland-nu/klimatologie>

Temperatuur. Als we naar de gemiddelde temperatuur over het gehele jaar van 2021 kijken wekt dat de indruk dat het erg dicht in de buurt kwam van een 'normaal' jaar. Met 10,45 graden zit de gemiddelde temperatuur net iets onder gemiddeld. De reeks van 7 extreem warme achtereenvolgende jaren is daardoor ten einde gekomen. De tabel rechts laat de gemiddelde temperaturen per maand zien. Dit geeft duidelijk weer dat er wel veel extremen zijn geweest (uitschieters onder normaal én boven normaal). April en Mei waren koud met enkele graden onder gemiddeld. Dit zorgde voor een zeer langzame ontwikkeling van kruiden en grassen. Juni was juist heel warm met twee graden boven gemiddeld. Deze extremen over het jaar verspreid zijn nog duidelijker te zien in de grafiek links waar de temperatuurafwijking voor 2021 is weergegeven. Hierin is ook goed te zien dat bijvoorbeeld Februari extreem koud begon (laagst gemeten was -16,2 °C). Vervolgens kwam de temperatuur aan het eind van Februari niet eerder zo vaak boven 15 °C.

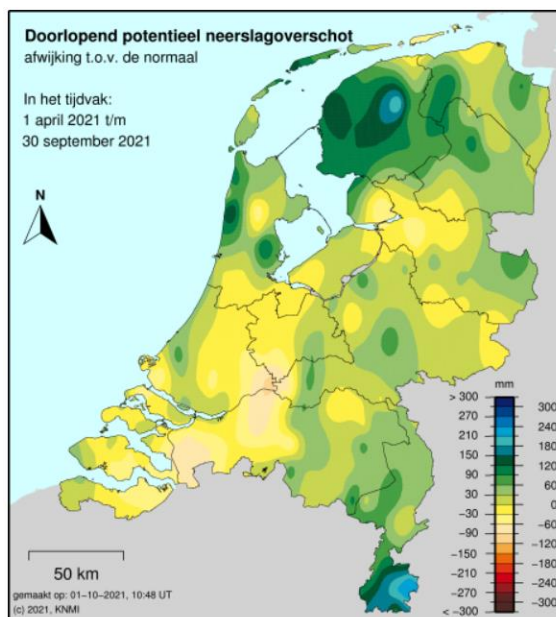

Temperatuurafwijking in 2021. Blauw = kouder dan gemiddeld. Rood = warmer dan gemiddeld.

Neerslag. Met landelijk gemiddeld 798 millimeter viel in 2021 vrijwel de normale hoeveelheid neerslag. Normaal valt gemiddeld over het land 795 millimeter. Februari, november en vooral september waren relatief droge maanden. Juni was nat met de nodige zware onweersbuien. In juli viel er vooral extreme hoeveelheid regen in het zuiden van Limburg. Van 13-15 juli viel in Zuid-Limburg plaatselijk meer dan 150 mm, ruim twee keer wat normaal in een maand valt. De figuur rechts laat de regionale verschillen zien van het neerslagoverschot/tekort t.o.v. normaal in de periode 1 april tot en met 30 september 2021. Er is duidelijk te zien dat de meeste gebieden in het zomerhalfjaar voldoende regen hebben gehad.

	Normaal	2020	2021
Januari	3,6	6,2	3,4
Februari	3,9	7,2	4,3
Maart	6,5	6,8	6,4
April	9,9	11,1	6,7
Mei	13,4	13,1	11,2
Juni	16,2	17,5	18,2
Juli	18,3	17,0	18,0
Augustus	17,9	20,4	16,9
September	14,7	15,2	15,9
Oktober	10,9	11,3	11,6
November	7,0	8,9	7,4
December	4,2	5,5	5,4
Gemiddeld	10,54	11,68	10,45

Temperatuur gemiddelde per maand in 2021

Neerslagoverschot/tekort 01-04-2021 t/m 30-09-2021. Groen/blauw = overschot. Geel/wit = tekort.

Ecologische data

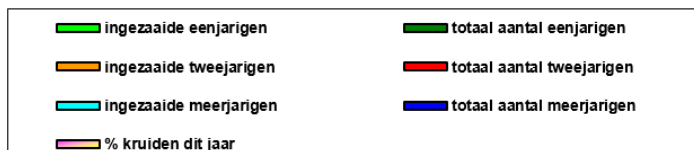
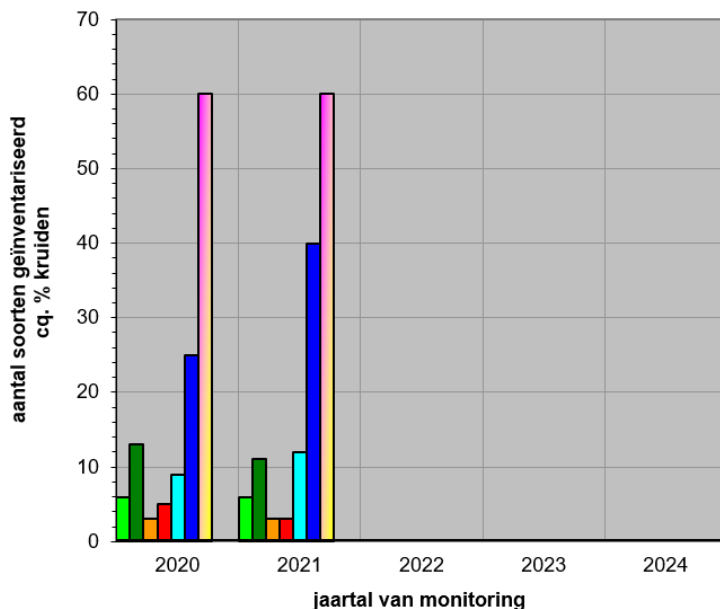
Soorten samenstelling. Dit jaar zijn er 21 van de 24 ingezaaide soorten waargenomen. In totaal zijn er 54 soorten waargenomen. De grafiek rechts laat een samenvatting zien in welke categorieën de waargenomen soorten vallen. De meeste soorten (26) zijn zeer algemeen in het floradistrict. Enkele soorten zijn vrij zeldzaam tot zeer zeldzaam. Dit geeft aan dat de vegetatie ecologisch passend is in het gelegen gebied.

Floradistrict. Een plantengeografisch district met een duidelijk herkenbare samenstelling van plantensoorten.

Het percentage kruiden ten opzichte van grassen is beoordeeld op ongeveer 60%. Dit percentage varieert wel tussen de verschillende vakken.

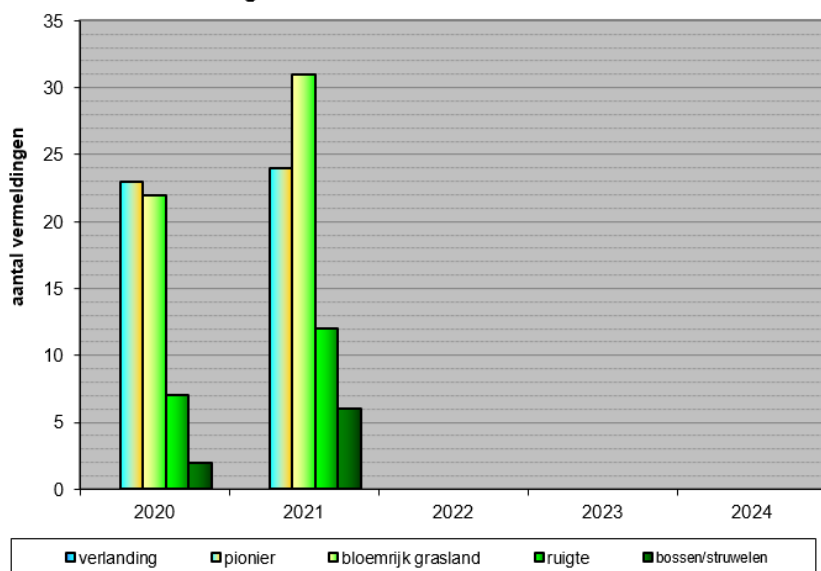
Let op: De waargenomen soorten uit het ingezaaide mengsel zijn in een apart document bijgevoegd.

Aanwezig aantal soorten

Aanwezig aantal soorten in de vegetatie. Het aantal ingezaaide een-, twee- en meerjarige soorten zijn weergegeven over de tijd. Het percentage kruiden ten opzichte van grassen is ook weergegeven.

vegetatiestructuur/successiestadium

De waargenomen soorten zijn in vijf verschillende **vegetatie structuren** ingedeeld. Dit zegt iets over het **successiestadium** waarin de vegetatie zich bevindt. Een soort die is waargenomen kan binnen een of meerdere van de vijf categorieën vallen. Met een goed beheer zal na een aantal jaar de categorie 'bloemrijk grasland' de meeste soorten vertegenwoordigen.

Successiestadium. In de grafiek links is te zien dat de meeste van de waargenomen soorten dit jaar binnen de categorie 'bloemrijk grasland' vallen. De pioniers, zoals de ingezaaide eenjarige soorten zijn ook nog steeds waargenomen. De toename van soorten binnen bloemrijk grasland is een teken dat de bodem en ontwikkelende vegetatie langzaam richting een stabiel evenwicht groeien. Gewenste typische soorten uit de categorie bloemrijk grasland zijn gewone margriet, peen, geel walstro, gele morgenster, koningskaars, knoopkruid en sint-janskruid.

Toekomstverwachting

Kansen. De Bonte Berm in het nieuw ingerichte station in Dieren laat een positieve ontwikkeling zien. De zandige, kalkhoudende, ondergrond vormt een geschikt milieu voor veel bloeiende soorten. Met de juiste aandacht en daarbij passend beheer kan er voor zorgen dat dit een zeer aantrekkelijke vegetatie blijft voor mens, plant en dier.

Bedreigingen. De vegetatie kent een aantal bedreigingen:

1. Verruiging vanaf perceel 3. Door de sterke ontwikkeling van ridderzuring en bijvoet in dit perceel is de kans op uitzaaiing en overheersing in de andere percelen aanwezig. Belangrijk blijft om hier goed op te monitoren en beheren.
2. Menselijke betreding. Vooral perceel 4 heeft last van verschillende soorten verstoring. Veel mensen wandelen hier met de hond. Naast het vertrappen van de vegetatie zorgt dit ook voor nadelige bemesting. Het wordt sinds kort ook gebruikt als opslagplaats voor bouwwerkzaamheden (zie foto).

Contract. Het onderhoudscontract loopt tot eind 2022. Bepalend voor het succes van de vegetatie, ook nadat het onderhoudscontract is afgelopen, zijn onderstaande uitgangspunten zoals meerdere malen besproken essentieel:

- **Minimaliseren van verstoring:** Storingsvegetatie in de vorm van ruigtesoorten of zaailingen van houtige soorten moeten bestreden worden. Ook is het belangrijk dat externe bedreigingen worden beperkt (hondenuitwerpselen, ernstige betreding, onnodig grondwerk etc.).
- **Extensief beheer:** In de basis geldt hiervoor maaien en afvoeren van de vegetatie aan het einde van het groeiseizoen wanneer de temperatuur < 10 ° C is. Als er te vroeg of te vaak wordt gemaaid zullen er bepaalde planten verdwijnen en kunnen grassen zich makkelijker vestigen.

Links: Perceel 4 met opslag van materiaal..

Rechts: Perceel 3 met overwinterende vegetatie rondom boom. T.b.v. insecten.

Tot slot

Met de opgestelde jaarrapportage, in combinatie met het meerjarig onderhoud, wordt gestreefd naar een ecologisch waardevolle en duurzame natuurlijke vegetatie in het projectgebied. Het doel is om zo op lange termijn een vegetatie te realiseren die waarde toevoegt voor mens en natuur.

Aldus opgemaakt te Veenendaal, d.d. donderdag 6 januari 2022

MSc. B.F. van Schaffelaar
Natuurtechnisch adviseur

De Koninklijke Ginkelgroep

DE
BONTE
BERM

brengt kleur & natuur dichtbij

